

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 sierpnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja do spraw rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym  
w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Nowicka- Midziak

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2022 r. w Gdyni na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. M., G. M.

przeciwko S. H.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego S. H. na rzecz powoda J. M. kwotę 7 680,85 zł. (siedem tysięcy sześćset osiemdziesiąt złotych osiemdziesiąt pięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2022r do dnia zapłaty;
- oddala powództwo J. M. w pozostałym zakresie;
- zasądza od pozwanego S. H. na rzecz powoda J. M. kwotę 1412,92 zł. (jeden tysiąc czterysta dwanaście złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
- nakazuje ściąganie od pozwanego S. H. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 965,72 zł. (dziewięćset sześćdziesiąt pięć złotych siedemdziesiąt dwa grosze) tytułem brakujących kosztów opinii biegłego oraz brakujących kosztów wydatków świadków;
- nakazuje ściąganie od powoda J. M. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 67,17 zł. (sześćdziesiąt siedem złotych siedemnaście groszy) tytułem brakujących kosztów wydatków świadków;
- zasądza od pozwanego S. H. na rzecz powoda G. M. kwotę 690,21 zł. (sześćset dziewięćdziesiąt złotych dwadzieścia jeden groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2022r do dnia zapłaty;
- oddala powództwo G. M. w pozostałym zakresie;
- zasądza od powoda G. M. na rzecz pozwanego S. H. kwotę 220 zł. (dwieście dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia wyroku w sprawie do dnia zapłaty;
- nakazuje ściąganie od powoda G. M. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 574,39 zł. (pięćset siedemdziesiąt cztery złote trzydzieści dziewięć groszy) tytułem brakujących kosztów opinii biegłego i kosztów dojazdu świadka oraz opłaty od pozwu;

10. nakazuje ściągnięcie od pozwanego S. H. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 655,50 zł. (sześćset pięćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem brakujących kosztów opinii biegłego i kosztów dojazdu świadka oraz opłaty od pozwu.

## UZASADNIENIE

Powód G. M. domaga<sup>3</sup> się od pozwanego (...) H. zap<sup>3</sup>łaty kwoty 1.800,00 z<sup>3</sup>, a powód J. M. zap<sup>3</sup>łaty kwoty 12.256,00 z<sup>3</sup> # oboje wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zap<sup>3</sup>łaty, a także zas<sup>1</sup>dzenia na swój<sup>1</sup> rzecz kosztów procesu wed<sup>3</sup>ug norm przepisanych.

Powodowie podali, że zamieszkuj<sup>1</sup> w S. w s<sup>1</sup>iaduj<sup>1</sup>cych ze sob<sup>1</sup> domach. W pa<sup>3</sup>dzierniku 2019 roku w wyniku prac gruntowych, jakie na zlecenie Gminy wykonywa<sup>3</sup>a firma pozwanego dosz<sup>3</sup>o do osunięcia się terenu lub os<sup>3</sup>abienia no<sup>3</sup>no<sup>3</sup>ci gruntu. Podczas prac wbijane by<sup>3</sup>y p<sup>3</sup>yty L.. (...) to pęknięcia w budynkach powodów. Dochodzone pozwem kwoty stanowi<sup>1</sup> warto<sup>3</sup>ci wycenionych prac, jakie należy wykonać. Pozwany nie zareagowa<sup>3</sup> na przeprocesowe pismo z dnia 2 czerwca 2020 roku.

(pozew # k. 2-4)

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniós<sup>3</sup> o oddalenie powództwa i zas<sup>1</sup>dzenie na swój<sup>1</sup> rzecz kosztów procesu wed<sup>3</sup>ug norm przepisanych.

Pozwany potwierdzi<sup>3</sup>, że w ramach prowadzonej dzia<sup>3</sup>alno<sup>3</sup>ci gospodarczej prowadzi<sup>3</sup> prace ziemne w S., a linia budowanej kanalizacji sanitarnej przechodzi<sup>3</sup>a drog<sup>1</sup> obok nieruchomości powodów. (...) jednak, aby w trakcie tych robót używa<sup>3</sup> maszyn (czy urz<sup>1</sup>dzeń typu wibrom<sup>3</sup>ot, kafar czy palownica) wywo<sup>3</sup>uj<sup>1</sup>cych wibracje, a także stosowa<sup>3</sup> grodzie (tzw. L.) poprzez ich zag<sup>3</sup>ębienie w gruncie, poprzez wwibrowywanie ich, wbijanie lub wciskanie. W miejscu po<sup>3</sup>ożenia nieruchomości powodów nie by<sup>3</sup>o potrzeby stosowania grodzie stalowych w celu zabezpieczenia #cian wykopu przed osuwaniem się mas ziemnych. Pozwany stosowa<sup>3</sup> metodę otwartego wykopu (ko<sup>3</sup>o nieruchomości powodów najprawdopodobniej o g<sup>3</sup>ęboko<sup>3</sup>ci 4-5 m) na bie<sup>1</sup>co uk<sup>3</sup>adaj<sup>1</sup>c rury, w razie potrzeby pomocniczo posi<sup>3</sup>kuj<sup>1</sup>c się szalunkowaniem #cian wykopu, bezpo<sup>3</sup>rednio podczas pracy koparki, ale bez zag<sup>3</sup>ębienia w gruncie grodzie. Powodowie informowali pozwanego o powsta<sup>3</sup>ych szkodach i okazywali spękania wewn<sup>1</sup>trz budynku, podkre<sup>3</sup>laj<sup>1</sup>c, że zewnêtrzne spękania już istnia<sup>3</sup>y od wielu lat.

Pozwany zakwestionowa<sup>3</sup> również wysoko<sup>3</sup>æ kosztów naprawy uszkodzonej elewacji jako zawyżony. Dochodzone kwoty dotycz<sup>1</sup> usunięcia spękań zarówno wewnêtrznych jak i zewnêtrznych. Dokument wyceny jako prywatny nie jest obiektywny.

Pozwany nie czu<sup>3</sup> się odpowiedzialny za powsta<sup>3</sup>1 szkodę. Budynek powodów w g<sup>3</sup>ównej czê<sup>3</sup>ci ma ponad 65 lat i brak jest informacji o jego stanie technicznym i sposobie wykonania jego fundamentów.

Pozwany wniós<sup>3</sup> o zawiadomienie i wezwanie do wzięcia udziału w postêpowaniu ubezpieczyciela pozwanego Powszechny (...) S.A. w W..

(odpowied<sup>3</sup> na pozew # k. 54-57)

Pismem z dnia 15 lutego 2021 roku Powszechnemu (...) S.A. w W. doręczono odpis odpowiedzi na pozew, celem umożliwienia przyst<sup>1</sup>pienia do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej. Pismo odebrano dnia 22 lutego 2021 roku.

(pismo z dnia 15.02.2021r. # k. 79, potwierdzenie odbioru # k. 82)

Powszechny (...) S.A. w W. o#wiadczy<sup>3</sup>, że nie przystępuje do sporu.

(pismo z dnia 02.03.2021r. # k. 89)

(...)cy<sup>3</sup>, co następuje:

Powód J. M. jest w<sup>3</sup>a#cicielem wybudowanego w 1955 roku budynku mieszkalnego jednorodzinnego po<sup>3</sup>ożonego w S. (gm. S. G.) na działce nr 42/8. Natomiast powód G. M. jest w<sup>3</sup>a#cicielem dobudowanego w 2011 roku od po<sup>3</sup>udnia budynku mieszkalnego jednorodzinnego na działce nr 42/7. Oba budynki bezpo#rednio do siebie przylegaj<sup>1</sup>.

(fakty bezsporne nadto potwierdzone: dokumentacj<sup>1</sup> rozbudowy i przebudowy budynku # k. 12, akta szkody na p<sup>3</sup>ycie # k. 88)

Od czerwca 2019 roku pozwany wykonywa<sup>3</sup> prace polegaj<sup>1</sup>ce na budowie sieci kanalizacyjnej przebiegaj<sup>1</sup>cej w pobliżu budynków powodów. W zwi<sup>1</sup>zku ze zmian<sup>1</sup> technologii robót, pod koniec pa#dziernika 2019 roku, w pobliżu budynku powodów znajdowa<sup>3</sup>a się komora mikrotunelingu. Jej przygotowanie wymaga<sup>3</sup>o zabezpieczenia jej #cian grodzicami i #ciankami szczelnymi. #ciany zabezpieczaj<sup>1</sup>ce wbijane by<sup>3</sup>y 3yćk<sup>1</sup> koparki z jej obci<sup>1</sup>żeniem. Woda odpompowywana by<sup>3</sup>a przez ponad dobę, co wymaga<sup>3</sup>o nieprzerwanego funkcjonowania urz<sup>1</sup>dzeń. Podczas wykonywania prac przy t<sup>3</sup>oczni oddalonej oko<sup>3</sup>o 50 metrów od budynku powodów, przy ucy<sup>1</sup>ciu kafara, wbijane by<sup>3</sup>y p<sup>3</sup>yty d<sup>3</sup>ugo#ci oko<sup>3</sup>o 8 m i szeroko#ci oko<sup>3</sup>o 30 cm. Od budynków powodów do przepompowni wykonywane by<sup>3</sup>y także wiercenia celem wykonania przecisków podziemnych.

(dowód: dokumentacja fotograficzna # k. 65-76, p<sup>3</sup>yta # k. 85, akta szkody na p<sup>3</sup>ycie # k. 88, dziennik budowy # k. (...), zeznania #wiadka D. N. # k. 154v.-155v., p<sup>3</sup>yta # k. 160, zeznania #wiadka K. S. # k. 156-157, p<sup>3</sup>yta # k. 160, zeznania # (...) Łopato # k. 157-158v., p<sup>3</sup>yta # k. 160, zeznania powoda # k. 195v.-196v., p<sup>3</sup>yta # k. 198, zeznania powoda G. M. # k. 196v., p<sup>3</sup>yta # k. 198, czê#ciowo zeznania pozwanego (...) H. # k. 197, p<sup>3</sup>yta # k. 198, opinia (...) k. 220 akt )

W pa#dzierniku 2019 roku powód J. M. zauważy<sup>3</sup> zwiększenie rozwarcia spêkań i powstanie nowych wewn<sup>1</sup>trz budynku. Pozwany zapozna<sup>3</sup> się z deklarowanymi przez powodami uszkodzeniami i przekaza<sup>3</sup> mu dane jego polisy ubezpieczeniowej u Powszechnego (...) S.A. w W. zawartej w ramach prowadzonej dzia<sup>3</sup>alno#ci gospodarczej. Powód ten zg<sup>3</sup>osi<sup>3</sup> szkodę ubezpieczycielowi, który odmówi<sup>3</sup> przyjęcia odpowiedzialno#ci za szkodę, wskazuj<sup>1</sup>c, że pozwany nie posiada<sup>3</sup> ubezpieczenia za szkody powsta<sup>3</sup>e na skutek wibracji albo osunięcia się lub os<sup>3</sup>abienia no#no#ci gruntu w zwi<sup>1</sup>zku z prowadzonymi pracami budowlanymi.

(dowód: akta szkody na p<sup>3</sup>ycie # k. 88, zeznania powoda # k. 195v.-196v., p<sup>3</sup>yta # k. 198)

Stan budynku powoda J. M. jeszcze przed rozpoczęciem prac przez pozwanego posiada<sup>3</sup> zarysowania wynikaj<sup>1</sup>ce z wad konstrukcyjnych budynku. W wyniku wibracji w s<sup>1</sup>iedztwie budynku (...) wyst<sup>1</sup>pię zwiększenie rozwarcia i wyd<sup>3</sup>użenia rys. Po zakończeniu prac nie dosz<sup>3</sup>o do żadnych nowych spêkań lub zwiększenia ich rozwarcia w budynkach powoda.

#ciana z uszkodzeniami widocznymi w budynku powoda G. M. jest #cian<sup>1</sup> wspóln<sup>1</sup> dla obu budynków. #cianê tê wraz z przylegaj<sup>1</sup>cym do niej stropodachem obudowano p<sup>3</sup>ytami kartonowo-gipsowymi. P. p<sup>3</sup>yty kartonowo-gipsowej

ponad biegiem schodowym mog<sup>3</sup>o powstaæ na skutek wibracji w s<sup>1</sup>iedztwie budynku. P. pionowe w pokoju nie mog<sup>3</sup>o powstaæ na skutek przenoszenia drgañ z zewn<sup>1</sup>trz budynku do g<sup>3</sup>êbiej znajduj<sup>1</sup>cej siê cieñszej #cianki dzia<sup>3</sup>owej.

Wykonywane przez pozwanego roboty nie doprowadzi<sup>3</sup>y do rozlu#nienia gruntu w s<sup>1</sup>iedztwie budynku powodów.

Koszt robót naprawczych koniecznych do przeprowadzenia w zwi<sup>1</sup>zku ze szkodami powsta<sup>3</sup>ymi czê#ciowo z powodu prac budowlanych prowadzonych przez pozwanego wed<sup>3</sup>ug cen z I kwarta<sup>3</sup>u 2022 roku wynios<sup>3</sup>a:

a) w budynku powoda J. M. 15.361,70 z<sup>3</sup> brutto,

b) w budynku G. M. 690,21 z<sup>3</sup> brutto.

(dowód: dokumentacja fotograficzna # k. 65-76, p<sup>3</sup>yta # k. 85, pisemna opinia (...) s<sup>1</sup>dowej Elêbiety C. # k. 212-223, wraz z pisemn<sup>1</sup> opini<sup>1</sup> uzupe<sup>3</sup>nij<sup>1</sup>c<sup>1</sup> # k. 246-248)

(...)çy<sup>3</sup>, co nastêpuje:

P.êszy stan faktyczny (...) po rozwa#eniu ca<sup>3</sup>ego zebranego w niniejszej sprawie materia<sup>3</sup>u dowodowego w postaci dowodów z dokumentów, dowodu z zeznañ #wiadków oraz stron, a takêe opinii (...) s<sup>1</sup>dowej z zakresu budownictwa.

(...) zgromadzony w sprawie materia<sup>3</sup> dowodowy (...), êe dowody z dokumentów prywatnych przed<sup>3</sup>o#zonych przez strony s<sup>1</sup> wiarygodne, albowiem ðadna ze stron nie kwestionowa<sup>3</sup>a autentyczno#ci tych dokumentów. Podobnie ðadna ze stron nie podnosi<sup>3</sup>a zastrze#eñ do dokumentacji zdjêciowej do<sup>3</sup>1czonej do akt sprawy, a przedstawiaj<sup>1</sup>cej budynek powodów oraz sposób prowadzenia prac przez pozwanego. Z kolei prywatna opinia (...) na zlecenie powodów dokumentowa<sup>3</sup>a jedynie stan nieruchomo#ci po prowadzonych pracach. Natomiast ustalenie zwi<sup>1</sup>zku prowadzonych prac z deklarowanymi przez powodów uszkodzeniami pozostawiono bieg<sup>3</sup>ej s<sup>1</sup>dowej z zakresu budownictwa.

(...) nie znalaz<sup>3</sup> podstaw, aby odmówiaæ wiarygodno#ci opinii przedstawionej przez bieg<sup>3</sup>1 z zakresu budownictwa Elêbietê C.. Zdaniem (...), opinia ta jest jasna, logiczna, kompletna, nie zawiera ðadnych luk czy sprzeczno#ci, ani teê nie budzi w<sup>1</sup>tpliwo#ci (...) w #wietle zasad do#wiadczenia ðciowego czy wiedzy powszechnej. Nadto, w opinii (...) rozwia<sup>3</sup>a wszelkie w<sup>1</sup>tpliwo#ci strony powodowej, co potwierdza fakt, êe opinia (...) nie by<sup>3</sup>a juê kwestionowana przez ðadn<sup>1</sup> ze stron. (...) w niej skorygowania przedstawionego kosztorysu. (...) nie dopatrzy<sup>3</sup> siê, aby bieg<sup>3</sup>a wykroczy<sup>3</sup>a poza zakre#lon<sup>1</sup> tezê dowodow<sup>1</sup>, gdyê wskaza<sup>3</sup>a jedynie obustronn<sup>1</sup> odpowiedzialno#æ stron za powsta<sup>3</sup>e szkody. (...), êe ocena w tym zakresie naleêa<sup>3</sup>a do (...).

(...) równieê wiarê zeznaniom powodów, #wiadków: D. N., M. K. i K. S.. Zdaniem (...) zeznania wymienionych osób by<sup>3</sup>y szczere, spójne i niesprzeczne z innymi zebranymi w niniejszej sprawie dowodami. W.#æ z tych osób spójnie relacjonowa<sup>3</sup>a (choæ powód czê#ciowo z zas<sup>3</sup>yszenia od ðony), êe na koniec pa#dziernika 2019 roku po zmianie technologii robót wykonano g<sup>3</sup>êboki na 5 metrów wykop (komorê mikrotunelowania), co wymaga<sup>3</sup>o zabezpieczenia go m.in. grodzicami. Osoby te potwierdzi<sup>3</sup>y, êe elementy te wbijane by<sup>3</sup>y <sup>3</sup>yêk<sup>1</sup> koparki z obci<sup>1</sup>eniem. Na takie zwyczajowe wykonywanie prac przez firmy budowlane wskaza<sup>3</sup> zreszt<sup>1</sup> #wiadek M. K.. O.#cie brak jest podstaw do automatycznego zgeneralizowania funkcjonowania podobnych firm wykonawczych, o tyle buduje to pewien obraz wykonywania robót spotykany w branzy. #wiadek ten dokonywa<sup>3</sup> oglêdzin budynku i wynika<sup>3</sup>o z nich, êe po zakoñczeniu prac postêp rozwarcia szczelin zosta<sup>3</sup> zahamowany, co wynika<sup>3</sup>o z obserwacji z u#yciem p<sup>3</sup>ytek szk<sup>3</sup>a na budynku. Z zeznañ powodów oraz osób z nim spokrewnionych wynika<sup>3</sup>o, êe prace prowadzone przez pozwanego generowa<sup>3</sup>y znaczne wibracje w d<sup>3</sup>uêszym okresie czasu, w szczegôlno#ci pod koniec pa#dziernika 2019 roku, kiedy

zmieniono technologiiê robót na bezwykopow<sup>1</sup>. Gdyby by<sup>3</sup>o inaczej powód J. M. oraz jego żona nie zwracałoby się o wstrzymanie robót. Nie mieli żadnego celu w opó#nieniu prac budowlanych, gdyż byli zainteresowani pod<sup>31</sup>zieniem ich nieruchomości do systemu kanalizacyjnego.

Jeżeli za# mowa o zeznaniach pozwanego oraz # (...) Łopato (spokrewnionego z pozwanym inspektora nadzoru) (...) do nich z du# ostrożno#ci<sup>1</sup>. Zasadniczo ich zeznania by<sup>3</sup>y zbieżne z wyj<sup>1</sup>tkiem kwestii zwi<sup>1</sup>zanej z wbijaniem szalunków czy grodzie stalowych. # (...) Łopato by<sup>3</sup> na budowie dwa razy w tygodniu. (...), że nie przypomina sobie, aby operator koparki wbija<sup>3</sup> szalunki <sup>3</sup>yćk<sup>1</sup> i doda<sup>3</sup>, że w wykopie w pobliżu domu powodów (komorze mikrotunelingu) nie by<sup>3</sup>y zak<sup>3</sup>adane grodzie stalowe, które wbija się udarowo. Dopiero po okazaniu zdjęæ wskaza<sup>3</sup>, że widoczne s<sup>1</sup> na nich #stalowe wypraski albo inaczej grodzie#. Jego twierdzenia dotycz<sup>1</sup>ce zakazu wbijania grodzie <sup>3</sup>yćk<sup>1</sup> koparki odbiega<sup>3</sup>y od praktycznego sposobu prowadzenia prac, o którym zeznawa<sup>3</sup> #wiadek M. K. (#Niektóre firmy nie chc<sup>1</sup>c się narażaa na koszty wbijaj<sup>1</sup> grodzie <sup>3</sup>yćk<sup>1</sup> koparki wype<sup>3</sup>nione ziemi<sup>1</sup>.)#. # (...) Łopato potwierdzi<sup>3</sup>, że jednak grodzie by<sup>3</sup>y stosowane, a skoro wykop mia<sup>3</sup> 5 metrów to musia<sup>3</sup>y mieæ d<sup>3</sup>ugo#æ 12 metrów. W.#ni<sup>3</sup> także, że w dzienniku budowy nie odnotowa<sup>3</sup> wbijania grodzie, ponieważ jest to sytuacja awaryjna. Potwierdza to wersjê strony powodowej o u#ywaniu koparek do wbijania szalunków lub grodzie. Z kolei zeznania pozwanego w tej czê#ci nale#æo uznaæ za niewiarygodne i stanowi<sup>1</sup>ce jedynie element obrony. Ostatecznie by<sup>3</sup>a to jedyna osoba, która twierdzi<sup>3</sup>a, że koparki wciska<sup>3</sup>y stalowe elementy zabezpieczaj<sup>1</sup>ce wykop. Nawet jeżeli szalunki # jak twierdzi pozwany # by<sup>3</sup>y wciskane, a nie wbijane, to nie t<sup>3</sup>umaczy to wbijania grodzie kafarem w miejscu oddalonej oko<sup>3</sup>o 50 metrów od budynków powodów t<sup>3</sup>oczni, a stosowanie innej metody umieszczania grodzie przy komorze mikrotunelingu. Niemożliwe by<sup>3</sup>o także umieszczenie grodzie bezpo#rednio w wykopie, skoro przy wykopie na g<sup>3</sup>ęboko#æ 5 metrów musia<sup>3</sup>y byæ wbite a# na 12 metrów.

(...) do szczegó<sup>3</sup>owych rozwa# (...), na uwadze, że podstawê prawn<sup>1</sup> #dañ pozwu stanowi<sup>3</sup>a norma art. 435 k.c., zgodnie z którym prowad<sup>1</sup>cy na w<sup>3</sup>asny rachunek przedsiębiorstwo lub zak<sup>3</sup>ad wprawiany w ruch za pomoc<sup>1</sup> si<sup>3</sup> przyrody (pary, gazu, elektryczno#ci, paliw p<sup>3</sup>ylnych itp.) ponosi odpowiedzialno#æ za szkodê na osobie lub mieniu, wyrz<sup>1</sup>dzon<sup>1</sup> komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zak<sup>3</sup>adu, chyba że szkoda nast<sup>1</sup>pi<sup>3</sup>a wskutek si<sup>3</sup>y wyższej albo wy<sup>31</sup>cznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za któr<sup>1</sup> nie ponosi odpowiedzialno#ci.

(...) bowiem do przekonania, że pozwany ponosi odpowiedzialno#æ na zasadzie ryzyka, a tym samym wina nie stanowi przes<sup>3</sup>anki jego odpowiedzialno#ci. Zgodnie z art. 435 § 1 k.c. prowad<sup>1</sup>cy na w<sup>3</sup>asny rachunek przedsiębiorstwo lub zak<sup>3</sup>ad wprawiany w ruch za pomoc<sup>1</sup> si<sup>3</sup> przyrody (pary, gazu, elektryczno#ci, paliw p<sup>3</sup>ylnych itp.) ponosi odpowiedzialno#æ za szkodê na osobie lub mieniu, wyrz<sup>1</sup>dzon<sup>1</sup> komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zak<sup>3</sup>adu, chyba że szkoda nast<sup>1</sup>pi<sup>3</sup>a wskutek si<sup>3</sup>y wyższej albo wy<sup>31</sup>cznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za któr<sup>1</sup> nie ponosi odpowiedzialno#ci. W judykaturze i doktrynie wskazuje się, że ocena, czy przedsiębiorstwo należy do kategorii wskazanej w art. 435 k.c. musi byæ dokonywana z uwzglêdnieniem faktycznego znaczenia okre#lonych technologii w dzia<sup>3</sup>alno#ci przedsiębiorstwa oraz na podstawie ustalenia, czy możliwe by<sup>3</sup>oby osi<sup>1</sup>gniêcie zak<sup>3</sup>adanych celów produkcyjnych bez u#ycia si<sup>3</sup> przyrody (por. K. Osajda (red.) Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III A. Zobowi<sup>1</sup>zania. Czê#æ ogólna, Warszawa 2017 s. 725). P. lub zak<sup>3</sup>ad w rozumieniu art. 435 k.c. charakteryzuj<sup>1</sup> się tym, że ich istnienie i praca w danych warunkach czasu i miejsca s<sup>1</sup> uzale#nione od wykorzystania si<sup>3</sup> przyrody oraz że bez u#ycia tych si<sup>3</sup> wymienione jednostki nie osi<sup>1</sup>gnê<sup>3</sup>yby celu, dla jakiego zosta<sup>3</sup>y stworzone (por. wyrok S<sup>1</sup>du N.êszego z dnia 18 wrze#nia 2002r. III CKN 1334/00, L.). W orzecznictwie za przedsiębiorstwo (zak<sup>3</sup>ad) wprawiane w ruch za pomoc<sup>1</sup> si<sup>3</sup> przyrody uznawano m.in. przedsiębiorstwo budowlane (por. orzeczenie SN z dnia 1 grudnia 1962r., 1 CR 460/62, OSPiKA 1964 Nr 4, poz. 88; wyrok SN z dnia 21 marca 2001r., I PKN 319/00, OSNAPiUS

2002 Nr 598; wyrok SN z dnia 11 marca 2004r., II UK 260/03, OSNAPiUS 2004 Nr 21, poz. 377; postanowienie SN z dnia 29 stycznia 2008r., I PK 258/07, L.). W wyroku z dnia 1 grudnia 1962r., 1 CR 460/62 (OSPika 1964 nr 4, poz. 88 z glos<sup>1</sup> A. S.) (...) N.ższy wyja<sup>ni</sup><sup>3</sup>, że <sup>nowoczesne</sup> przedsiębiorstwo budowlane, a w szczególno<sup>ci</sup> przedsiębiorstwo zajmuj<sup>ce</sup> się budownictwem przemys<sup>3</sup>owym, budow<sup>1</sup> mostów, budow<sup>1</sup> ruroci<sup>1</sup>gów, budow<sup>1</sup> urz<sup>1</sup>dzeń komunikacyjnych itp., opiera sw<sup>1</sup> dzia<sup>3</sup>alno<sup>æ</sup> produkcyjn<sup>1</sup> już prawie wy<sup>3</sup>cznie na pracy róż<sup>nych</sup> maszyn (d<sup>wigarki</sup>, koparki, samochody) poruszanych silnikami elektrycznymi lub spalinowymi. S. pos<sup>3</sup>ugiwania się maszynami przez omawiane przedsiębiorstwa jest w aktualnych warunkach technicznych i ekonomicznych tak wysoki, że uzasadnia to uznanie nowoczesnych przedsiębiorstw budowlanych w rozumieniu art. 152 k.z. (art. 435 § 1 k.c.) za <sup>wprawiane</sup> w ruch za pomoc<sup>1</sup> si<sup>3</sup> przyrody<sup>#</sup>.

P.ższa wyk<sup>3</sup>adnia jest jednym z powodów, dlaczego wykonawcy robót drogowych zwyczajowo zobowi<sup>1</sup>zani s<sup>1</sup> do posiadania umowy ubezpieczenia w zwi<sup>1</sup>zku z prowadzonymi przez nich pracami budowlanymi.

N.ży mie<sup>æ</sup> na uwadze, że ocena, czy przedsiębiorstwo nale<sup>ży</sup> do kategorii o jakiej mowa w art. 435 k.c., powinna by<sup>æ</sup> dokonywana z uwzgl<sup>ê</sup>dnieniem faktycznego znaczenia okre<sup>#</sup>lonych technologii w dzia<sup>3</sup>alno<sup>ci</sup> danego przedsiębiorstwa oraz przy uwzgl<sup>ê</sup>dnieniu, czy możliwe by<sup>3</sup>oby osi<sup>1</sup>gni<sup>ê</sup>cie zak<sup>3</sup>adanych celów produkcyjnych bez u<sup>ý</sup>cicia si<sup>3</sup> przyrody. Ze zgromadzonego w sprawie materia<sup>3</sup>u dowodowego wynika<sup>3</sup>o niew<sup>1</sup>tpliwie, że pozwany w ramach prowadzonej dzia<sup>3</sup>alno<sup>ci</sup> gospodarczej zajmowa<sup>3</sup> się m.in. wykonywaniem prac wodno-kanalizacyjnych. (...), że przedsiębiorstwo pozwanego jest wprawiane w ruch za pomoc<sup>1</sup> si<sup>3</sup> przyrody, albowiem pozwany prowadz<sup>1</sup>c opisan<sup>1</sup> dzia<sup>3</sup>alno<sup>æ</sup> gospodarcz<sup>1</sup> korzysta z profesjonalnego sprz<sup>ê</sup>tu jak w szczególno<sup>ci</sup> koparki, pompy, kafary, samochody (w tym ci<sup>ê</sup>zarowe). W przedmiotowej sprawie czynno<sup>ci</sup> podejmowane przez pozwanego polega<sup>3</sup>y na budowie sieci kanalizacyjnej. (...) to przede wszystkim wykonywania wykopów przy u<sup>ý</sup>cieniu koparek, zabezpieczenia wykopów, gdzie przenoszenie elementów zabezpieczaj<sup>1</sup>cych <sup>ci</sup>iany wykopu odbywa<sup>3</sup>o się z u<sup>ý</sup>cieniem ci<sup>ê</sup>kiego sprz<sup>ê</sup>tu, podobnie jak ich wbiecie w grunt przy u<sup>ý</sup>cieniu koparki lub kafara, wykonywania odwiertów, odpompowywania wody. Wszystkie te prace możliwe by<sup>3</sup>y do wykonania przy u<sup>ý</sup>cieniu sprz<sup>ê</sup>tu nap<sup>ê</sup>dzanego silnikami, a zatem przetwarzaj<sup>1</sup>cego okre<sup>#</sup>lon<sup>1</sup> energi<sup>ê</sup> na prac<sup>ê</sup>. P.ższe czynno<sup>ci</sup> mie<sup>#</sup>ci<sup>3</sup>y się w zakresie szeroko rozumianej dzia<sup>3</sup>alno<sup>ci</sup> budowlanej. Przy uwzgl<sup>ê</sup>dnieniu charakteru prowadzonej dzia<sup>3</sup>alno<sup>ci</sup> nale<sup>ż</sup>a<sup>3</sup>o uzna<sup>æ</sup>, że globalny cel przedsiębiorstwa pozwanego tj. <sup>wiadczenie</sup> na rzecz kontrahentów okre<sup>#</sup>lonego typu us<sup>3</sup>ug (<sup>ci</sup>#le zwi<sup>1</sup>zanych z wykorzystaniem si<sup>3</sup> przyrody) <sup>uzależniony</sup> jest od u<sup>ý</sup>cicia si<sup>3</sup> przyrody, bez zastosowania których cel przedsiębiorstwa nie móg<sup>3</sup>by zostae<sup>æ</sup> osi<sup>1</sup>gni<sup>ê</sup>ty. (...), ca<sup>3</sup>a struktura i organizacja pracy w przedsiębiorstwie pozwanego dostosowana jest do si<sup>3</sup> przyrody, jakimi się pos<sup>3</sup>uguje. Zdaniem (...) nie by<sup>3</sup>oby możliwe osi<sup>1</sup>gni<sup>ê</sup>cie zak<sup>3</sup>adanych celów przedsiębiorstwa pozwanego bez u<sup>ý</sup>cicia si<sup>3</sup> przyrody, w tym u<sup>ý</sup>cienia okre<sup>#</sup>lonej technologii i metod w jego dzia<sup>3</sup>alno<sup>ci</sup>. Pozwany wykorzystuje na tak<sup>1</sup> skal<sup>ê</sup> specjalistyczne maszyny i urz<sup>1</sup>dzenia wprawiane w ruch za pomoc<sup>1</sup> si<sup>3</sup> przyrody, że bez tych urz<sup>1</sup>dzeń nie by<sup>3</sup>by w stanie prowadzi<sup>æ</sup> zasadniczo swojej dzia<sup>3</sup>alno<sup>ci</sup>, bowiem w istocie w<sup>3</sup>a<sup>#</sup>nie skala pos<sup>3</sup>ugiwania się maszynami poruszonymi si<sup>3</sup>ami przyrody stanowi o istocie funkcjonowania przedsiębiorstwa pozwanego.

Ponadto, (...), że szkoda pozostawa<sup>3</sup>a w zwi<sup>1</sup>zku przyczynowym z ruchem przedsiębiorstwa pozwanego. Jak bowiem wskazuje się w orzecznictwie pojęcie <sup>ruch</sup> przedsiębiorstwa" w art. 435 § 1 k.c. nale<sup>ży</sup> traktowa<sup>æ</sup> szeroko. Oznacza to, że nie chodzi tu o ruch pojmowany mechanicznie, lecz o dzia<sup>3</sup>alno<sup>æ</sup> przedsiębiorstwa, jego funkcjonowanie. P. ruchu przedsiębiorstwa odnosi się do funkcjonowania przedsiębiorstwa jako ca<sup>3</sup>o<sup>ci</sup>, a nie tylko do ruchu jego poszczególnych elementów oraz urz<sup>1</sup>dzeń. (...) ruchem i szkod<sup>1</sup> wyst<sup>ê</sup>puje zatem wtedy, gdy szkoda nast<sup>1</sup>pi<sup>3</sup>a w wyniku zdarzenia funkcjonalnie powi<sup>1</sup>zanego z dzia<sup>3</sup>alno<sup>ci</sup> przedsiębiorstwa, cho<sup>æ</sup>by nie by<sup>3</sup>o bezpo<sup>#</sup>redniej zale<sup>no</sup>ci pomi<sup>ê</sup>dy u<sup>ý</sup>cieniem si<sup>3</sup> przyrody a szkod<sup>1</sup> (por. orzeczenie (...) N.ższego z 11 grudnia 1963r., II CR 116/63, OSP 1965 nr

5, poz. 94 z glos<sup>1</sup> A. S.; wyrok z 18 wrze#nia 2002r., III CKN 1334/00). Dla przyjêcia odpowiedzialno#ci z art. 435 k.c. szkoda musi byæ wyrz<sup>1</sup>dzona przez #ruch# przedsiêbiorstwa lub zak<sup>3</sup>adu, który definiowany jest szeroko jako ka#da dzia<sup>3</sup>alno#æ nie tylko bezpo#rednio zwi<sup>1</sup>zana z dzia<sup>3</sup>aniem si<sup>3</sup> przyrody i która stanowi nastêpstwo ich dzia<sup>3</sup>ania (por. wyrok S<sup>1</sup>du N.êszego z dnia 5 stycznia 2001r., V CKN 190/00, LEX nr 52421). W przedmiotowym przypadku # zdaniem (...) # szkoda nast<sup>1</sup>pi<sup>3</sup>a w wyniku zdarzenia funkcjonalnie powi<sup>1</sup>zanego z dzia<sup>3</sup>alno#ci<sup>1</sup> przedsiêbiorstwa pozwanego, albowiem to pozwany w ramach prowadzonej dzia<sup>3</sup>alno#ci gospodarczej wykona<sup>3</sup> mikrotunelowanie na wysoko#ci budynków powodów, co wymaga<sup>3</sup>o wykonania wykopu na g<sup>3</sup>êboko#æ 5 metrów i jego zabezpieczenia. Dnia 29 pa#dziernika 2019 roku rozpoczê<sup>3</sup>y siê przewierty na odcinku od budynków powodów do przepompowni, z czym wi<sup>1</sup>za<sup>3</sup>y siê wibracje o największej uci<sup>1</sup>liwo#ci. Prace te wymaga<sup>3</sup>y równie# odpompowania wody, co wymaga<sup>3</sup>o ponad dobowej pracy urz<sup>1</sup>dzeñ. (...) to wprost zeznania #wiadków, stron oraz wpisy w dzienniku budowy. Jak wskaza<sup>3</sup>a bieg<sup>3</sup>a powsta<sup>3</sup>e przy tych pracach wibracje mog<sup>3</sup>y spowodowaæ zwiêkszenie rozwarcia i wyd<sup>3</sup>u#enie rys starszego z budynków, a tak#e spêkañ w nowszym budynku. Nie mniej pozwany nie ponosi<sup>3</sup> odpowiedzialno#ci za wszystkie powsta<sup>3</sup>e szkody. (...) bowiem, #e budynek powoda J. M. posiada<sup>3</sup> wady konstrukcyjne. (...)# bowiem spêkania przed przyst<sup>1</sup>pieniem powoda do wykonywania prac, czemu powód nie przeczy<sup>3</sup>. (...) prowadzonych przez pozwanego prac na budynek tego powodu dobitnie obrazuje dokumentacja fotograficzna z lipca 2019 roku w zestawieniu z dokumentacj<sup>1</sup> zgromadzon<sup>1</sup> po pa#dzierniku 2019 roku. (...) rysy uleg<sup>3</sup>y rozwarciu na skutek prowadzonych prac, a postêp ten uleg<sup>3</sup> zahamowaniu po ich zakoñczeniu. Innymi s<sup>3</sup>owy degradacja budynku tego powoda zintensyfikowana zosta<sup>3</sup>a na skutek prac prowadzonych przez pozwanego.

Podobnie rzecz mia<sup>3</sup>a siê do dobudowanego budynku powoda G. M.. (...), #e pêkniêcie wystêpuj<sup>1</sup>ce ponad klatk<sup>1</sup> schodow<sup>1</sup> w jego budynku (...) powstae na skutek przenoszonych wibracji. J.#nie wykluczono zwi<sup>1</sup>zek pomiêdzy pêkniêciem pionowym na #cianie wewnêtrznej a prowadzonymi pracami. Wynika to z faktu, #e #cianka tego rodzaju jest bardzo ma<sup>3</sup>o podatna na przenoszenie drgañ z zewn<sup>1</sup>trz budynku do g<sup>3</sup>êbiej znajduj<sup>1</sup>cej siê cieñszej #cianki dzia<sup>3</sup>owej. Ewentualne pêkniêcie powsta<sup>3</sup>oby bezpo#rednio na granicy #cianki ze stropodachem, a nie w odleg<sup>3</sup>o#ci oko<sup>3</sup>o 2 metrów od frontowej #ciany parteru. Z wiadomo#ci specjalnych nie wynika<sup>3</sup>o tak#e, aby dosz<sup>3</sup>o do rozlu#nienia gruntu w s<sup>1</sup>siedztwie budynków powodów, zatem powsta<sup>3</sup>e szkody wi<sup>1</sup>za<sup>3</sup>y siê w szczególno#ci z natê#eniem wibracji na skutek prac rozpoczêtych pod koniec pa#dziernika 2019 roku po zmianie technologii robót.

Wobec powy# (...) do przekonania, #e istnieje zwi<sup>1</sup>zek miêdzy powsta<sup>3</sup>ymi wy#ej szkodami a prowadzonymi pracami. Gdyby bowiem nie prowadzone prace nie dosz<sup>3</sup>oby do szkody po stronie powodowej. W przypadku powoda J. M. nie dosz<sup>3</sup>oby do zwiêkszenia dotychczasowych uszkodzeñ, natomiast gdyby nie wady konstrukcyjne równie# szkoda nie powsta<sup>3</sup>aby. (...) na uwadze, #e po zakoñczeniu prac powsta<sup>3</sup>e uszkodzenia nie zwiêkszy<sup>3</sup>y swojego rozmiaru, co dodatkowo przemawia za przyjêciem zwi<sup>1</sup>zku pomiêdzy zwiêkszeniem lub powstaniem spêkañ a prowadzonymi przez pozwanego pracami budowlanymi.

W zwi<sup>1</sup>zku z powy# (...), #e pozwana sp<sup>3</sup>ka ponosi odpowiedzialno#æ za szkodê poniesion<sup>1</sup> przez powódkê na podstawie art. 435 k.c. P.#liæ nale#a<sup>3</sup>o, i# podstawow<sup>1</sup> przes<sup>3</sup>ankê odpowiedzialno#ci na podstawie art. 435 § 1 k.c. stanowi ryzyko wyrz<sup>1</sup>dzienia szkody zwi<sup>1</sup>zane z dzia<sup>3</sup>alno#ci<sup>1</sup> gospodarcz<sup>1</sup>. (...) tego unormowania jest wiêc powinno#æ naprawienia szkody przez tego, kto prowadzi przedsiêbiorstwo wprawiane w ruch za pomoc<sup>1</sup> si<sup>3</sup> przyrody. O.#æ ta powstaje bez wzglêdu na winê prowadz<sup>1</sup>cego przedsiêbiorstwo, a tak#e bez wzglêdu na to, czy szkoda nast<sup>1</sup>pi<sup>3</sup>a w warunkach bezprawnego zachowania odpowiedzialnego. P. ruchu przedsiêbiorstwa odnosi siê przy tym do jego funkcjonowania jako ca<sup>3</sup>o#ci (por. wyrok SN z dnia 23 maja 2012r., I PK 198/11, L.).

Zdaniem (...), w toku niniejszego postępowania nie zostały skutecznie podniesione ani wykazane żadne okoliczności egzoneracyjne o jakich mowa w art. 435 § 1 k.c. Pozwany nie udowodnił, aby powstanie szkody nastąpiło wskutek siły wyższej, bądź na skutek wyjątkowej winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą pozwany nie ponosi odpowiedzialności. Ustalenie, że trudne warunki geologiczne miały się w granicach siły wyższej nie było uprawnione, choćby z tego powodu, że brak było inicjatywy dowodowej strony pozwanej w tym zakresie. Nie mniej dopiero po zmianie technologii robót na mikrotunelowanie doszło do opisanych wyżej szkód.

(...) wysokość należnego odszkodowania (...), ograniczając zobowiązaniem naprawienie szkody zgodnie z treścią art. 362 k.c., stanowił, że jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody ma miejsce wówczas, gdy szkoda jest skutkiem nie tylko zdarzenia, z którym ustawa ciąży obowiązek odszkodowawczy innego podmiotu, ale także zachowania się samego poszkodowanego (wyrok SN z 20.06.1972 r. II PR 164/72, LEX nr 7098). Przyczynienie się w ujęciu art. 362 k.c. oznacza, że pomiędzy zachowaniem poszkodowanego, a szkodą istnieje adekwatny związek przyczynowy. Wina lub oczywista nieprawidłowość po stronie poszkodowanego podlegają uwzględnieniu przy ocenie, czy i w jakim stopniu przyczynienie się uzasadnia obniżenie odszkodowania. W wyroku z dnia 3 sierpnia 2006 roku w sprawie IV CSK 118/06 (LEX nr 369169) (...) Należy wskazać, że w orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, iż przyczynienie się należy ujmować w sposób zróżnicowany w zależności od podstawy prawnej, z jakiej wywodzi się roszczenie odszkodowawcze. Przyczynienie poszkodowanego dotyczy także odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, wynikającej z przepisów art. 435 k.c. Oznacza to nie uzasadnia obciążenia obowiązku naprawienia szkody w pełnym zakresie na właściciela przedsiębiorstwa wprawianego w ruch za pomocą siły przyrody, jeżeli przyczyna szkody jest mieszana i jej powstanie pozostaje częściowo w normalnym związku przyczynowym z zachowaniem się poszkodowanego, dotkniętym obiektywną nieprawidłowością lub niezgodnością z powszechnie przyjętymi sposobami postępowania (por. wyrok Sąd Apelacyjny w S. z dnia 11 czerwca 2015 r. I ACa 166/15, LEX 1789974, wyrok Sąd Apelacyjny w Łodzi z dnia 2 grudnia 2015 roku I ACa 786/15, Portal O. S. Powszechnych, wyrok Sąd N. z dnia 22.11.2017 r., IV CSK 8/17, LEX nr 2434700).

Zażądany na obowiązek właściciela właściwego utrzymania budynku (...) uznano, że powód J. M. oraz pozwany ponoszą po równo odpowiedzialność za powstałą szkodę. Oczywistym jest, że zwiększenie rozmiaru degradacji budynku powoda J. M. wynika z prowadzonych przez pozwanego prac, nie mniej nie doszłoby do nich, gdyby nie istniały przed przystąpieniem pozwanego do prac, a zatem gdyby budynek utrzymany był w prawidłowym stanie technicznym. Stan techniczny budynku (...) znany powodowi, co potwierdza osadzenie przy elewacji kotew ściągów utrzymujących ścianę frontową poddasza. Wobec faktu, że konieczne do przeprowadzenia prace nie mogły ograniczyć się wyłącznie do zmniejszenia rozwarcia powstałych spęknięć i naprawa taka powinna być kompleksowa, a więc ściśle rzecz wymaga naprawienia również spęknięć wynikających wyłącznie z wad konstrukcyjnych budynku. Jeżeli zatem w tym przypadku wartość tych prac wyniosła 15.361,70 zł, odpowiedzialność pozwanego ograniczyła się do połowy tej kwoty, a zatem 7.680,85 zł. Jeżeli mowa o budynku powoda G. M. to zaproponowany przez biegłego zakres napraw nie obejmował żadnych uszkodzeń nie wynikających z prowadzonych prac. (...) w postaci pęknięcia na klatce schodowej powstała na skutek przenoszonych wibracji, nie znajdującego związku innych spęknięć z tymi pracami. Koszt tych prac zamknięty się w kwocie 690,21 zł.



(...)észe na uwadze na podstawie art. 435 § 1 k.c. w punktach 1. i 6. zas<sup>1</sup>dzono na rzecz powodów odpowiednio wskazane wyżej kwoty, oddalaj<sup>1</sup>c w punktach 2. i 7. powództwo w pozosta<sup>3</sup>ych zakresie na podstawie art. 361 § 2 k.c. jako zawyżone, a w przypadku powoda J. M. dodatkowo na podstawie art. 362 k.c.

Na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. uwzglêdniono ð<sup>1</sup>danie powodów o zas<sup>1</sup>dzenie odsetek od dnia wydania wyroku (art. 321 k.p.c.), albowiem roszczenie wymagalne by<sup>3</sup>o najpó#niej z dat<sup>1</sup> dorêczenia pozwu stronie pozwanej.

O kosztach procesu orzeczono w punktach 3. i 8. na podstawie art. 100 k.p.c. na zasadzie stosunkowego rozdzielenia kosztów. P. powodami nie zachodzi<sup>3</sup>o w<sup>3</sup>spó<sup>3</sup>uczestnictwo jednolite.

Powód J. M. wygra<sup>3</sup> proces w 63 %, pozwany w stosunku do niego w 37 %. Koszty poniesione przez tego powoda stanowi<sup>3</sup>y: op<sup>3</sup>ata s<sup>1</sup>dowa od pozwu (750,00 z<sup>3</sup>), wynagrodzenie kwalifikowanego pe<sup>3</sup>nomocnika w osobie adwokata w stawce minimalnej (3.600,00 z<sup>3</sup>) okre#lonej w § 2 pkt 5 (...) Ministra S.#ci w sprawie op<sup>3</sup>at za czynno#ci adwokackie (Dz.U.2015.1800 ze zm.) oraz uiszczona zaliczka na poczet wynagrodzenia bieg<sup>3</sup>ej (500,00 z<sup>3</sup>). Z kolei koszty poniesione przez pozwanego stanowi<sup>3</sup>o wynagrodzenie kwalifikowanego pe<sup>3</sup>nomocnika w osobie radcy prawnego w stawce minimalnej ustalonej na podstawie analogicznego (...) za czynno#ci radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.). Kompensacja poniesionych kosztów stron w proporcji, w jakiej wygra<sup>3</sup>y proces skutkowa<sup>3</sup>a zas<sup>1</sup>dzeniem w punkcie 3. wyroku na rzecz powoda J. M. kwoty 1.412,92 z<sup>3</sup> tytu<sup>3</sup>em zwrotu kosztów procesu.

Z kolei powód G. M. wygra<sup>3</sup> proces w 38 %, pozwany w stosunku do niego w 62 %. Koszty poniesione przez tego powoda stanowi<sup>3</sup>o wynagrodzenie kwalifikowanego pe<sup>3</sup>nomocnika w osobie adwokata w stawce minimalnej (900,00 z<sup>3</sup>) okre#lonej w § 2 pkt 3 (...) Ministra S.#ci w sprawie op<sup>3</sup>at za czynno#ci adwokackie (Dz.U.2015.1800 ze zm.) oraz uiszczona zaliczka na poczet wynagrodzenia bieg<sup>3</sup>ej (500,00 z<sup>3</sup>). Z kolei koszty poniesione przez pozwanego stanowi<sup>3</sup>o wynagrodzenie kwalifikowanego pe<sup>3</sup>nomocnika w osobie radcy prawnego w stawce minimalnej ustalonej na podstawie analogicznego (...) za czynno#ci radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.). Kompensacja poniesionych kosztów stron w proporcji, w jakiej wygra<sup>3</sup>y proces skutkowa<sup>3</sup>a zas<sup>1</sup>dzeniem w punkcie 8. wyroku na rzecz powoda G. M. kwoty 220,00 z<sup>3</sup> tytu<sup>3</sup>em zwrotu kosztów procesu.

Od kwot zas<sup>1</sup>dzonych tytu<sup>3</sup>em kosztów procesu na podstawie art. 98 § 11 k.p.c. należa<sup>3</sup>y siê również odsetki ustawowe za opó#nienie od dnia uprawomocnienia siê wyroku do dnia zap<sup>3</sup>aty.

W punktach 4., 5., 9. i 10. wyroku na tej samej zasadzie na mocy art. 100 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3, art. 8 ust. 1 i art. 83 i 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o kosztach s<sup>1</sup>dowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 z pó#n. zm.) rozstrzygniêto o nieop<sup>3</sup>aconych kosztach s<sup>1</sup>dowych.

Nieuiszczone koszty s<sup>1</sup>dowe stanowi<sup>3</sup>o wynagrodzenie bieg<sup>3</sup>ej w kwocie 2.406,03 z<sup>3</sup> do rozliczenia na obie sprawy po 1.203,00 z<sup>3</sup> oraz zwrot kosztów zwi<sup>1</sup>zanych ze stawiennictwem #wiadków w <sup>3</sup>1cznej kwocie 659,81 z<sup>3</sup>, a zatem po 329,90 z<sup>3</sup> na kaêd<sup>1</sup> ze spraw. W przypadku powoda G. M. do rozliczenia pozosta<sup>3</sup>a takê nieuiszczona op<sup>3</sup>ata s<sup>1</sup>dowa od pozwu w kwocie 200,00 z<sup>3</sup>. (...), ðe koszty opinii (...) naleÿ rozdziela<sup>1</sup> na dwie równe czê#ci przypadaj<sup>1</sup>ce dwóm parom stron (powód J. M. i pozwany, powód G. M. i pozwany). (...) zaliczki na poczet wynagrodzenia bieg<sup>3</sup>ej we wskazanych wyżej punktach i w oparciu o ww. podstawê prawn<sup>1</sup> obci<sup>1</sup>ono strony kosztami s<sup>1</sup>dowymi w stosunku, w jakim uleg<sup>3</sup>y w swoim ð<sup>1</sup>daniu.